

Posudek vedoucí na diplomovou práci Bc. Pavla Halíře

„Genderově senzitivní analýza románu *Praskliny*“

Bc. Pavel Halíř ve své diplomové práci prizmatem feministických literárních teorií podrobně rozebírá vybrané aspekty komplexního románu současné české spisovatelky a scénáristky (a absolventky GS), Kláry Vlasákové *Praskliny* (2020). Ačkoliv je katalyzátorem děje románu nečekaná přítomnost neznámého fenoménu – koule -, který nasvítí (nejen) strukturální problémy románové společnosti, diplomant využívá genderově senzitivního čtení k různým interpretacím zdrojového textu prostřednictvím perspektivy radikální solidarity či empatie, subverze nukleární rodiny a tradičních genderových rolí, kritiky individualistického a kapitalistického uspořádání společnosti a weberovského pojetí instrumentální racionality či poetické symboliky stromů a vody /primárně u motivu traumatu ze ztráty blízké osoby/.

Pozorné čtení románu (close reading), které Pavel Halíř v diplomové práci předkládá, mu umožňuje detailně se zabírat tíživými, takřka dystopickými tématy selhávajících institucí, které rezignují nejen na své funkce (viz v románu téma vzdělávání či korporátních firmy ne/generujících zisk, neinformovanost médií), tak i na vůli k přežití (implicitní hrozba klimatického rozvratu, třídní nerovnosti apod.). Všechny zmíněné aspekty jsou současně vždy feministickými tématy a diplomant je právě z hlediska feministických pozic detailně diskutuje.

Je to totiž právě neústupnost a jakási dystopická nevykořenitelnost různých forem institucionalizovaného a symbolického násilí, jež celý – formálně postmodernistický – román prostupují. Volbu vymezeného tématu považuji tak v kontextu našeho programu za vysoce relevantní; neméně relevantní se pak takto orientovaný rozbor jeví i na poli české literatury a její feministické reflexe. V tomto ohledu se musel diplomant vyrovnat se skutečností, že k danému dílu Kláry Vlasákové neexistují doposud žádné kritické a odborné studie; předkládaná diplomová práce tedy představuje první akademickou vlašťovku.

Rysem, který se navzdory mnoha přepisům a úpravám textu práce nepodařilo zcela odstranit, je částečně fragmentarizovaná argumentační linie, občasná repetitivnost a jistá těžkopádnost v gradaci analýzy. Místy Halířovu textu ubližují zbytečně dlouhé citace z odborné literatury, které mohou sugerovat studentův příliš malý odstup od zdrojů, nebo využití některých zdrojů sekundárních namísto cesty k primárním kořenům.

Částečné vysvětlení těchto skutečností lze hledat ve výborně zpracované pozicionalitě, kde diplomant možná až vůči vlastní osobě krutě nahlíží své limity. Na pole literární analýzy vstupuje bez jakéhokoliv předchozího humanitně či filologicky orientovaného tréninku a navíc z profesní oblasti, kde je závislý na rozhodování nadřazených, nikoliv nutně vlastním úsudku. Student doslova píše, že je (jako zaměstnanec Armády ČR) „zvyklý poslouchat rozkazy“ a nutnost nezávisle myslet „proti autoritám“ jej ve studiu genderových s ohledem na zažitou profesní praxi znejišťovala. Myslím však, že tento „hendikep“ se diplomantovi podařilo dobře přetavit ve velmi citlivou a nuancovanou kritiku fungování instrumentálního rozumu, jak jej v románovém světě *Prasklin* vyjevuje spisovatelka Vlasáková.

Jako vedoucí práce bych ráda vyzdvihla diplomantovo vskutku neutuchající úsilí text práce cizelovat a zlepšovat jeho srozumitelnost, jakož i studentovu otevřenost mým – mnohdy rozsáhlým a opravdu početným – komentářům. Oceňuji, že takřka všechny se Pavlu

Halířovi podařilo zapracovat a vážím si jeho snahy o co nejlepší výsledek. Diplomová práce se rodila s obtížemi a student si za svou vytrvalost a odhodlání zaslouží uznání.

Práci s ohledem na výše řečené **doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit známkou na škále „velmi dobře“ až „výborně“**. Jako „velmi dobrou“ hodnotím argumentační a analytickou bravuru a její prezentaci v textu, jako „výbornou“ pak studentovu takřka buldočí preciznost při práci, invenčnost v interpretacích a poctivost při přípravě a práci na diplomním projektu a podobě finálního textu.

Mgr. et Mgr. Tereza Jiroutová Kynčlová, Ph.D.

V Praze 10. června 2023